

UITSpraak 12-014

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden

inzake

het beroep van XXX, appellante

tegen

de Examencommissie Bachelor Rechtsgeleerdheid, verweerder

1. Ontstaan en loop van het geding

Bij brief van 14 februari 2012 heeft appellante beroep ingesteld tegen het besluit van verweerder van 13 februari 2012, waarbij zij in verband met het ongeoorloofd handelen, dan wel het plegen van fraude tijdens het tentamen Geschiedenis van het Europees Publiekrecht, met ingang van 13 februari 2012 is uitgesloten van deelname aan het tentamen Geschiedenis van het Publiekrecht tot 1 december 2012, tot 1 september 2012 is uitgesloten van deelname aan alle andere tentamens door de Faculteit der Rechtsgeleerdheid en is bepaald dat het besluit ter kennis wordt gebracht aan het Onderwijs Informatiecentrum, met als doel dat deze wordt aangetekend in het elektronisch persoonsdossier.

Bij separate brief van 16 februari 2012 verzoekt appellante de voorzitter van het College bij wijze van voorlopige voorziening het besluit van 13 december 2012 te schorsen, zodat zij kan deelnemen aan de tentamens Goederenrecht (8 maart 2012), Staats- en bestuursrecht (20 april 2012) en Rechtsfilosofie (18 april 2012).

Het verzoek om voorlopige voorziening is behandeld tijdens een hoorzitting op 23 februari 2012.

De voorzitter van het College heeft het verzoek bij besluit van 23 februari 2012 afgewezen.

Gezien de ingenomen standpunten van partijen, heeft de voorzitter aanleiding gezien partijen vrij te stellen van de verplichting een minnelijke schikking te beproeven. Ondanks deze vrijstelling heeft verweerder aanleiding gezien alsnog een gesprek te initiëren, teneinde het geschil te kunnen schikken. Verweerder heeft appellante voorafgaande aan dit beoogde gesprek aangeboden dat zij het vak Rechtsfilosofie waaraan zij ten tijde van het uitbrengen van de beschikking was begonnen, zou mogen afsluiten met een tentamen. Bij e-mail van 7 maart 2012 heeft appellante aangegeven niet bereid te zijn tot een minnelijke schikking.

Uitspraak
12-014
Blad 2/7

In het beroepschrift zet appellante gemotiveerd uiteen op welke gronden het besluit van 13 februari 2012 vernietigd dient te worden. Zij stelt dat zij geen fraude heeft gepleegd. De op de tafel aangetroffen stukken had zij niet bewust neergelegd en heeft zij niet gebruikt. Appellante stelt zich op het standpunt dat de straf die is opgelegd te hoog is, mede omdat er slechts sprake is van een incident. Zij acht de ernst van het incident niet zwaar genoeg om een dergelijke straf te rechtvaardigen en is van mening dat de beschikking onvoldoende is gemotiveerd.

Bij brief van 12 maart 2012 is een verweerschrift ingediend. Daarin geeft verweerder aan dat het op een tentamentafel voor handen hebben van negen vellen aantekeningen als ernstige vorm van ongeoorloofd handelen, dan wel fraude moet worden aangemerkt. Mede gelet op het rechtshistorisch karakter van het betreffende vak kan een student hier meer aan hebben dan aan zelfs een substantieel aantal bijschrijvingen in een wetboek, waarvoor vrijwel standaard ondermeer de sanctie van uitsluiting van alle tentamens voor het eerstvolgende semester wordt opgelegd. In een nagenoeg identiek geval heeft verweerder eveneens dezelfde sanctie opgelegd. Een lichtere vorm zou geen reële sanctie zijn, aangezien appellante immers hoe dan ook niet voor 1 februari 2013 kan instromen in de Master.

Verweerder wijst erop dat het niet juist is dat appellante door de sanctie wordt geconfronteerd met het vervallen van een aantal vakken. Het vak Moot Court is vorig jaar al vervallen, maar verweerder heeft de geldigheid verlengd met een jaar. Dit vak vervalt derhalve reeds in september 2012 wederom.

Verweerder wijst er desgevraagd op dat bij besluit van 29 november 210 aan de voorzitter van de Examencommissie Bachelor Rechtsgeleerdheid mandaat is verleend is om alle verzoek- en bezwaarschriften te behandelen. Gelet op de aard en ernst van fraudegevallen behandelt de voorzitter deze echter altijd samen met een ander lid van de examencommissie.

Het beroep is behandeld op 21 maart 2012 tijdens een openbare zitting van een kamer uit het College, waarop appellante is verschenen in bijzijn van haar gemachtigde XXX. Namens verweerder is XXX gehoord.

XXX overhandigt een pleitnotitie en pleit overeenkomstig. Een afschrift van deze notitie is aan deze uitspraak gehecht.

Verweerder verwijst naar artikel 7.5 van de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie Bachelor Rechtsgeleerdheid (R&R), waarin nadrukkelijk is geformuleerd dat een student zich tijdens tentamens dient te onthouden van elke gedraging die de indruk wekt van onregelmatigheid en fraude. Het op de tafel hebben van aantekeningen valt onder een dergelijke gedraging. Voorts staat aangegeven dat er tijdens tentamens slechts gebruik mag worden gemaakt van hulpmiddelen die door de

Uitspraak
12-014
Blad 3/7

examinator zijn toegelaten. Op het voorblad van het tentamen staat dat er geen andere spullen op tafel mogen liggen dan de tentamenopgaven.

De gedraging is volgens verweerder aan te merken als een ernstige vorm van fraude, die gesanctioneerd dient te worden.

Voorts licht verweerder toe dat in gevallen dat slechts een enkele aantekening is opgenomen, als sanctie doorgaans wordt volstaan met het opleggen van het cijfer 1. Als er meer en uitgebreider aantekeningen zijn gemaakt, dan is straf conform hetgeen aan appellante is opgelegd.

Verweerder licht toe dat met opleggen van de sanctie beoogd was appellante een half jaar studievertraging te laten oplopen. Om deze reden is gewacht totdat de tentamencijfers van andere vakken bekend werden. De situatie zou zich voor kunnen doen dat uitsluiting van tentamens gedurende een half jaar, feitelijk een studievertraging van een jaar zou volgen. Dit heeft de Examencommissie willen voorkomen.

Appellante merkt op dat het vak Moot Court per 1 september 2012 zal komen te vervallen.

Verweerder merkt op dat deze situatie zich dit jaar ook al voor heeft gedaan en toen heeft de Examencommissie besloten om de geldigheid van het vak, Moot Court, met een jaar te verlengen. Een nieuw verzoek zal opnieuw welwillend bekeken worden, in het bijzonder omdat het een vaardighedenvak betreft. Ook zonder aanvullende sanctie zou deze situatie zich voor doen.

Appellante licht toe dat zij bij het binnen komen op het tentamen “aan het rommelen” is geweest en dat zij op dat moment per ongeluk de omstreden aantekeningen onder kladpapier zijn gekomen. Appellante is de aantekeningen vervolgens vergeten. Op het moment dat zij er weer aan dacht, was zij bang dat het zou worden opgemerkt als zij de papieren weer in haar tas zou stoppen.

Appellante geeft aan dat zij de straf voor het incident te hoog vindt. Voor het incident dat nu plaats heeft gevonden acht zij het uitsluiten van alle vakken tot september 2012 niet redelijk.

2. De overwegingen ten aanzien van de ontvankelijkheid

Appellante heeft met haar beroepschrift van 14 februari 2012 tijdig beroep ingesteld tegen het besluit van 13 februari 2012. Het beroepschrift voldoet ook overigens aan de daaraan ingevolge de Algemene wet bestuursrecht (“Awb”) en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) gestelde eisen, zodat het administratief beroep ontvankelijk is.

3. De overwegingen ten aanzien van het geschil

Uitspraak
12-014
Blad 4/7

Het beroep richt zich tegen het besluit van 13 februari 2012, waarbij appellante in verband met het ongeoorloofd handelen, dan wel het plegen van fraude tijdens het tentamen Geschiedenis van het Europees Publiekrecht, met ingang van 13 februari 2012 is uitgesloten van deelname aan het tentamen Geschiedenis van het Publiekrecht tot 1 december 2012, tot 1 september 2012 is uitgesloten van deelname aan alle andere tentamens door de Faculteit der Rechtsgeleerdheid en is bepaald dat het besluit ter kennis wordt gebracht aan het Onderwijs Informatiecentrum, met als doel dat deze wordt aangetekend in het elektronisch persoonsdossier.

Het college dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, WHW te beoordelen of de bestreden besluiten al dan niet in strijd zijn met het recht.

Ingevolge artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW kan de Examencommissie, indien een student of extraneus fraudeert, de betrokkene het recht ontnemen één of meer door de Examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de Examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de Examencommissie de inschrijving voor de opleiding van betrokkene definitief beëindigen.

Ingevolge het derde lid, eerste volzin, voor zover thans van belang, stelt de Examencommissie regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het tweede lid, en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen. Met de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie Bachelor Rechtsgeleerdheid heeft verweerder, voor zover hier van belang, uitvoering gegeven aan artikel 7.12b, derde lid, eerste volzin, van de WHW.

In de R&R is voor zover hier van belang het volgende bepaald:

“7.5 Bij het afleggen van een tentamen dient een student zich te onthouden van elke gedraging die de indruk wekt van een onregelmatigheid of fraude. Bij het afleggen van een tentamen mag een student slechts gebruik maken van hulpmiddelen (zoals wetboeken en andere tekstenbundels), waarvan de examinator het gebruik heeft toegestaan.

(...)

9.3 In geval van een onregelmatigheid of fraude kan de examinator een student onmiddellijk uitsluiten van verdere deelneming aan het tentamen. De examinator kan voorwerpen die de student bij zich heeft en die van belang kunnen zijn voor de beoordeling van de onregelmatigheid of fraude onder zich nemen.

(...)

9.5 Indien de examinator, onverminderd het bepaalde in de leden 2 en 3 van dit artikel, van mening is dat naar aanleiding van een geconstateerde onregelmatigheid of fraude ten aanzien van een student een ordemaatregel, anders dan onmiddellijke uitsluiting van verdere deelneming aan het tentamen, dient te worden uitgesproken, dan neemt hij contact op met de Examencommissie.

Uitspraak
12-014
Blad 5/7

(...)

10.1 In geval van een onregelmatigheid of fraude bij een tentamen kan de Examencommissie de examinator, de student, surveillanten en anderen horen.

10.2 De ordemaatregelen die de Examencommissie kan uitspreken zijn:

- a. het vervallen verklaren van de uitslag van het tentamen;
- b. het uitsluiten van het deelnemen aan het tentamen ten aanzien waarvan de onregelmatigheid of fraude is geconstateerd voor de duur van ten hoogste één jaar, en/of het uitsluiten van het deelnemen aan één of meer tentamens voor de duur van ten hoogste één jaar, en/of het uitsluiten van het deelnemen aan onderwijs, tentamens en examen van één of meer door de faculteit verzorgde opleidingen voor de duur van ten hoogste één jaar.
- c. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de Examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokken student definitief beëindigen.

(...)

11.2 Wanneer een onregelmatigheid of fraude niet vooral daarin bestaat dat de ordentelijke gang van zaken tijdens het tentamen wordt verstoord, staan voor de examinator twee wegen open:

- a. de examinator kan de fraude of onregelmatigheid zelf afdoen door als uitslag van het tentamen het cijfer één vast te stellen;
- b. de examinator kan de Examencommissie vragen een ordemaatregel uit te spreken. Wanneer de examinator hiertoe overgaat, kan hij overigens ook in dit geval zelf als uitslag van het tentamen het cijfer één vaststellen: de door de Examencommissie uit te spreken ordemaatregelen hebben dan een aanvullend karakter.

11.3 Wanneer de examinator naar aanleiding van een onregelmatigheid of fraude de Examencommissie vraagt een ordemaatregel uit te spreken, stelt de examinator aan de Examencommissie de voorwerpen ter beschikking die hij met toepassing van art. 9 heeft ingenomen.”

Op tentamenblad is onder het kopje “Ordemaatregelen” onder andere het volgende vermeld:

“- Het is niet toegestaan enig ander papier op tafel te hebben dan de verstrekte bescheiden.”

Het College ziet zich voor de vraag gesteld of appellante (toerekenbaar) in strijd heeft gehandeld met enige regel ten aanzien van het afleggen van een tentamen als gevolg waarvan aan hem een maatregel kon worden opgelegd.

Niet in geding is dat appellante de door verweerder overgelegde aantekeningen tijdens het tentamen op haar tafel had liggen onder een kladpapier. Voorts is niet in geding dat het papier negen pagina's getypte aantekeningen bevat, verkleind afgedrukt op twee vellen van A4 formaat. De aantekeningen beslaan zo goed als de gehele stof van het tentamen.

Uitspraak

12-014

Blad 6/7

Het College is van oordeel dat reeds hiermee gevoelig vast is komen te staan dat appellante in strijd met de R&R en hetgeen op het tentamenblad vermeld is heeft gehandeld en dat daarmee sprake is van fraude. Het moet voor iedere student zonneklaar zijn dat het meenemen van aantekeningen of studiematerialen, anders dan uitdrukkelijk toegestaan, naar een tentamen of examen te allen tijde ongeoorloofd is en nimmer getolereerd wordt. De stelling van appellante dat de gedraging van appellante niet als “fraude” in de zin van de wet of de R&R is te vatten volgt het college dan ook niet. Dat appellante – naar zij stelt - geen gebruik heeft gemaakt van de aantekeningen, wat daar verder van zij, maakt dat niet anders. In zekere zin is sprake van een risico-aansprakelijkheid. Uitgangspunt binnen het College, alsmede de universiteit, is dat fraude in welke vorm of omvang ook, binnen een academische omgeving niet getolereerd wordt.

Ingevolge artikel 7.12, vierde lid, van de WHW is de examencommissie bevoegd een student in geval van fraude voor de duur van maximaal één jaar van het afleggen van examens en tentamens uit te sluiten. Ter zitting heeft verweerder uiteengezet dat (in het verleden) meerdere studenten op fraude zijn betrapt. De aan appellante opgelegde maatregel is in lijn met de maatregelen die aan andere studenten zijn opgelegd en komt erop neer dat appellante als gevolg van de sanctie een studievertraging zal oplopen van een half jaar. Teneinde te voorkomen dat de sanctie de facto een grotere studievertraging tot gevolg zou hebben, heeft verweerder bij het vormgeven van de maatregel rekening gehouden met het aantal vakken dat appellante nog moet volgen. Dat appellante studievertraging oploopt is inherent aan de maatregel van uitsluiting van deelname aan examens en tentamens en is de kern van deze maatregel. De omstandigheid dat verweerder de beslissing heeft aangehouden tot het moment dat eerder afgenomen tentamens acht het College juist, nu zij ten doel had een feitelijke studievertraging van een half jaar te realiseren en wilde voorkomen dat appellante door de maatregel langer vertraagd zou worden, dan wel dat de vertraging de facto minder dan het beoogde half jaar zou bedragen.

Het College is gelet op het bovenstaande van oordeel dat het uitsluiten van appellante tot 1 september 2012, respectievelijk 1 december 2012 van deelname aan tentamens niet onevenredig is aan de door haar gepleegde fraude. Van strijd met het recht is dan ook geen sprake.

Nu ook overigens niet is gebleken van feiten of omstandigheden die tot een andersluidend oordeel zouden moeten leiden, dient het beroep ongegrond te worden verklaard.

Uitspraak
12-014
Blad 7/7

4. De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

verklaart het beroep **ongegrond**.

Aldus vastgesteld op 3 april 2012 door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. O. van Loon (voorzitter), dr. J.J.G.B. de Frankrijker, mr. drs. A.R van Kampen, mr. C. de Kruif en B. de Rijk (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. D.H. Mandel.

mr. O. van Loon,
voorzitter

mr. D.H. Mandel
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: